

KESKKONNAAMET

Ado Lõhmus
asekantsler
Keskkonnaministeerium

Teie 18.04.2017 nr 7-1/17/2466-6

Meie 22.05.2017 nr 6-3/17/5010-2

Ettepanekud Nord Stream 2 projekti piiriülese keskkonnamõju hindamise aruande kohta

Austatud Ado Lõhmus

Esitasite Keskkonnaametile tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks Nord Stream 2 (Nord Stream laienduse) projekti piiriülese keskkonnamõju hindamise aruande (edaspidi *Espoo aruanne*).

Keskkonnaamet esitab järgmised ettepanekud Espoo aruande kohta, millega Keskkonnaamet palub arvestada:

1. Espoo aruande lk 7 kohaselt: „*Seetõttu leiti alternatiivsed trassid Narva lahes ja Kolganpä neemel. Keskkonnauuringute ja kahe trassi hindamise põhjal eelistatakse Narva lahe varianti, sest selle trass on kaldal ja rannikul lühem, avaldades seega vähem mõju ja lühendades ehitusaega, samuti on sellel torujuhtme rajamiseks soodsamad merepõhjatingimused, mistõttu on vaja vähem süvendustöid ning seega on väiksem ka õnnetuste esinemise risk. Lõpliku otsuse selle trassi heakskiitmise osas teevad Vene Föderatsiooni ametivõimud võttes aluseks keskkonnakahju analüüsid, mis tehakse mõlemale alternatiivile ja lõplikud hindamise tulemused Venemaa keskkonnamõjude aruandes (KMH-s).*“ Keskkonnaamet palub välja tuua, millal Vene Föderatsioon nimetatud otsuse teeb ja mis saab Nord Stream 2 projekti keskkonnamõju hindamisest, kui otsustatakse eelistada alternatiivset trassi Kolganpä neemel (mida Espoo aruanne sisuliselt ei käsitle).
2. Espoo aruande kohaselt olulisim mõju, sh Eestile avalduv mõju, on seotud Soome ja Venemaa trassilõigul laskemoona kahjustamisega kaasnevas veealuses müras, mis mõjutab eelkõige mereimetajaid ja neist ennekõike Soome lahe viiherhüljest. Samas on selle mõju hindamisel lähtunud teisel trassil kulgevast NSP-st, eeldustest ja modelleerimistest, uuringud NSP2 trassil esineva laskemoona olemasolu ja kahjustamisvajaduse kohta puuduvad (Espoo aruande lk 280). Keskkonnaamet palub selgitada, et kui tegemist on kõige tundlikuma küsimusega, siis miks ei tehtud vastavaid uuringuid enne mõju hindamist ning, kas uuringute läbiviimisel andmete täpsustamise järel (juhul, kui andmed peaksid erineva modelleerimisel eeldatust) korrigeeritakse/täiendatakse ka Espoo aruannet?
3. Espoo aruande joonisel 6-25 on esitatud NSP2 ehituse ajakava, kus ei ole toodud laskemoona kahjutustamise aega Venemaal (joonisel on märgitud, millal toimub Soomes). Keskkonnaamet palub Espoo aruandes täpsustada, kas see jääb samasse ajaperioodi Soome vastavate töödega, mitte varasemasse (mereimetajatele eriliselt kriitilisse) ajaperioodi?

4. Espoo aruande ptk 0.14.3 järgi: „*Ettevaatusprintsipiibist lähtuvalt on püsiva kuulmiskao ja mittesurmavate lõhkamisvigastustega seotud mõju Soome lahe viiherhülge populatsioonile keskmine.*“ Keskkonnaamet palub mitte kasutada mõistet „keskmine“, kuna see on liiga ebamäärane. Espoo aruandes tuleb välja tuua, kas kavandatava tegevusega kaasnev mõju on oluline või mitte (Natura-hindamisel ebasoodne).
5. Espoo aruanne käsitleb kalastiku osas eelkõige Läänemere tasemel olulisi liike (nt töönduskalu või kaitsealuseid liike) ja nende koelmualasid. Kahjuks mõju (nt Venemaa rannikul kaevetöödega kaasnev) kohalikele liikidele ja asurkondadele (nt Narva lahe kohalikele, enamasti mageveekalastikule, kellel võib olla kalastuslik tähtsus kohalikus või piirkondlikus mastaabis) on käsitlemata, Narva lahega seotult on märgitud vaid heeringat (räime). Keskkonnaamet palub Espoo aruannet täiendada.
6. Espoo aruande kasutatud kirjanduse loetelust selgub, et tehtud on Natura-hindamine: „/310/ *Skepast&Puhkim OÜ, 2017, Nord Stream 2, Struuga, Uhtju and Vaindloo Natura sites. Natura screening, January 2017*“. Kahjuks Natura-hindamist ei ole tehtud Eestile kättesaadavaks, Espoo aruande ptk-s 10.6.6 (tabelis 10-48) on esitatud üksnes Natura-hindamise kokkuvõtte. Keskkonnaamet peab oluliseks, et Eestile esitataks tutvumiseks Natura-hindamine tervikuna, millest peab selguma, kuidas on jõutud järeldusele, et ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku aladele (Espoo aruande ptk-s 10.6.6 nimetatud Struuga loodusalale (EE0070128), Uhtju loodusalale (EE0060220) ja Vaindloo linnualale (EE0060270)) ei kaasne.
7. Keskkonnaamet palub üle vaadata Espoo aruande ptk-s 10.6.6 esitatud teabe. Espoo aruande ptk-s 10.6.6 viidatakse tabelile 9-9, mis käsitleb Hannika küla ja Ropša küla (Kingisepa rajoon) atmosfääriõhu saasteainete foonikontsentratsioone (ilmselt on mõeldud tabelit 9-17). Lisaks märgitakse Espoo aruande ptk-s 10.6.6, et: „*NSP2 torujuhe ületab viit Natura 2000 mereala ja möödub 6 km kauguselt veel kolmest alast Saksamaa territoriaalvetes ning 1,9 km kauguselt ühest alast Soome vetes. Need on järgmised. (vt Tabel 9-9):*“, sellele järgnev loetelu nimetab 14 Natura 2000 võrgustiku ala, mitte üheksat.
8. Espoo aruande tabelis 10-48 on esitatud, kas kavandatava tegevusega võib kaasneda oluline keskkonnamõju Natura 2000 võrgustiku aladele. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta art 6 lg 3 kohaselt „*Pädevad siseriiklikud asutused annavad kavale või projektile kava või projekti tagajärgede hindamise järelduste alusel ning lõike 4 sätete kohaselt nõusoleku alles pärast seda, kui nad on kindlaks teinud, et see ei avalda asjaomase ala terviklikkusele negatiivset mõju, ja teevad seda vajaduse korral pärast avaliku arvamuse saamist.*“ Sellest tulenevalt „oluline keskkonnamõju“ asemel kasutada mõistet „ebasoodne“ ning kavandatava tegevuse mõju hinnata Natura 2000 võrgustiku aladele selle alusel.
9. Keskkonnaamet palub Espoo aruande tabeli 9-17 juures ära märkida, et tabelis 9-17 on nimetatud üksnes need Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevad liigid ja elupaigad, mis jäävad kavandatava tegevuse mõjualale. Tabeli 9-17 sissejuhatav osa nimetab, et „*Soome, Taani ja Rootsi alade hindamine ei hõlma maapealseid elupaiku ega -liike, sest potentsiaalset mõju ei ulatu rannikualadeni.*“, kuid sama põhimõtte kehtib ka teiste riikide Natura 2000 võrgustiku alade korral. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Struuga loodusala jt Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks on rohkem liike ja elupaiku, kui on nimetatud tabelis 9-17.
10. Espoo aruande lk 213 nimetab Struuga loodusala ühe kaitse-eesmärgina jõesutt (*Lampetra fluviatilis*). Keskkonnaamet palub seda korrigeerida, *Lampetra fluviatilis* õige nimetus on jõesilm.
11. Lähtudes Espoo aruande ptk-s 18 esitatud NSP raames läbiviidud ja NSP2 puhul kavandatud seire kirjeldustest, on veeluse müra ja mereimetajate seire varasemalt ja kavandatu kohaselt puudulik (NSP puhul seirati Venemaal vaid hallhüljest, kuid mitte viiherhüljest, tabeli 18-1 kohaselt on NSP2 puhul veelust müra kavandatud seirata vaid

Soomes, kuid mitte Venemaal, mereimetajate seiret ei ole Soomes kavandatud, Venemaal on selgusetu (parameeter on taimestik ja loomastik maismaal ja merel)). Espoo aruande ptk 18 tuleb selles osas üle vaadata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Erik Kosenkranius
peadirektori asetäitja

Märt Öövel 740 6819
mart.oovel@keskkonnaamet.ee

Irma Pakkonen 680 7403
irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee